

Patsiendi teabeleht: tonsillektoomia (mandlite eemaldamine)

Allpool toodud juhiste järgimine on patsiendi tervise ja ohutuse tagamiseks kohustuslik. Nende eiramine võib teie ohutuse huvides viia operatsiooni tühistamise või edasilükkamiseni.

Teave anesteesia läbiviimise kohta

Üldnarkoos (anesteesia) võimaldab ajutiselt teadvuse välja lülitada ja täielikult kõrvaldada valu kogu organismis. Protseduuri ajal viibib patsient sügava une seisundis, mida spetsialistid hoolikalt kontrollivad ravimite abil.

Vajalikud ravimid manustatakse veeni kaudu ning hapnik ja anesteesiagaasid juhitakse spetsiaalse maski kaudu. Hingamisteede kaitseks ja stabiilse töö tagamiseks kasutatakse enamikul juhtudel pärast uinumist intubatsioonitoru (paigaldatakse hingetoru suu või nina kaudu).

1. TOITUMINE (“NÄLGIMISPAUS”)

Toitumisreeglite rikkumine võib põhjustada maosisu sattumist kopsudesse (aspiratsioon), mis on eluohtlik.

- **6 tundi enne operatsiooni:** keelatud on igasugune toit, sh kerged suupisted, närimiskumm, kommid, samuti piim, segud ja jogurtid.
- **2 tundi enne operatsiooni:** tuleb hoiduda suitsetamisest.
- Oluline: jälgige, et laps ei neelaks vett hommikuse hammaste pesu ajal.

2. TERVISESEISUND JA ETTEVALMISTUS

Kliinik peab saama õigeaegselt infot patsiendi enesetunde muutuste kohta.

- **Tervislik periood:** operatsioon tehakse ainult siis, kui viimase 14 päeva jooksul pole olnud nohu, allergiat ega nahalöövet.
- **Teavitamine:** te peate teavitama arste kõigist allergiatest, kroonilistest haigustest ja regulaarselt kasutatavatest ravimitest. Teavitage anesthesioloogi ka liikuvatest hammastest või suus olevast augustusest.
- **Ravimid:** lõpetage verd vedeldavate ravimite (nt aspiriin) kasutamine 2–3 nädalat enne operatsiooni. Muud regulaarsed ravimid võtke kaasa; nende võtmine operatsioonihommikul tuleb arstiga eelnevalt kokku leppida (võib võtta vähese veega).
- **Analüüsid:** vereanalüüsid (üldanalüüs ja koagulogramm) peavad olema tehtud 7–14 päeva enne operatsiooni.
- **Dokumendid:** võtke kaasa kõik originaaldokumendid (lepingud, saatekiri, analüüsitulemused).
- **Ettevalmistus:** eemaldage enne operatsiooni kontaktläätсед ja hambaproteesid.

Operatsioon jäetakse ära, kui esineb:

- palavik;
- haiguse äge faas;
- köha, nohu või kõhulahtisus;
- aktiivne nahalööve.

Kui te ei saa haiguse tõttu vastuvõtule tulla, teavitage palun aegsasti kliinikut e-posti teel: info@medisfaar.ee või telefoni teel: 6530133.

3. ORGANISATOORSED REEGLID

- **Lapsed:** alaealist peab saatma lapsevanem (seaduslik esindaja) isikut tõendava dokumendiga. Teistel isikutel peab olema volikiri.
- **Välimus:** küüned peavad olema lakita, et meditsiinilised andurid töötaksid õigesti.

4. TAASTUMISPERIOOD

- **Transport:** pärast väljakirjutamist on soovitatav minna koju lähedaste saatel. 24 tunni jooksul on keelatud autojuhtimine, keeruliste seadmete kasutamine ja alkoholi tarbimine. Laste puhul ei ole ühistransport soovitatav.
- **Jälgimine:** esimesed 24 tundi peab laps olema täiskasvanu pideva järelevalve all.
- **Esmased aistingud:** võimalikud on külmavärinad, unisus, iiveldus või segasus. Lapsed võivad olla esimestel tundidel rahutud.
- **Käitumine pärast operatsiooni:** kohe pärast ärkamist ei soovitata rääkida, kõhida ega sülgel neelata (see tuleks ettevaatlikult välja sülitada). Suurenenud süljeeritus on normaalne.

Võimalikud reaktsioonid:

- lühiajaline palavik kuni 37,5 °C (esimesel nädalal lubatud). Kui see kestab kauem, pöörduge arsti poole;

- vähenenud isu või kõhukinnisus (soovitav on rohke vedeliku tarbimine);
- raskustunne jalgades – aitab kerge massaaž või valuvaigisti;
- kõrvorude olemasolul vältige vee sattumist kõrvadesse (kasutage kõrvatroppe);
- norskamine ja ninakinnisus turse tõttu (möödub nädala jooksul). Nuusata võib alates järgmisest päevast väga ettevaatlikult;
- hääle kähedus või kõrvavalu (3.–4. päeval) – ajutine nähtus.

• **Verejooks:** kohe pärast operatsiooni võib esineda verejooksu ninast või kurgust. **Tugeva verejooksu korral kodus helistage kohe numbrile 112.**

5. VAJALIKUD ASJAD

- **Pidžaama:** avar, soovitatavalt eest nõõbitav.
- **Vahetuspesu:** varukomplekt (vajadusel mähkmed).
- **Jalanõud:** puhtad vahetusjalatsid nii patsiendile kui saatjale.
- **Mänguasi:** üks lemmik pehme mänguasi ilma patareideta.

6. PIIRANGUD JA REŽIIM

- **Füüsiline koormus:** 14 päeva jooksul vältida jooksmist, hüppamist, sporti, basseini, sauna ja solaariumi.
- **Suitsetamine on keelatud** – see aeglustab paranemist.
- **Sotsiaalne kontakt:** vältige rahvarohkeid kohti esimese kahe nädala jooksul.

7. HINGAMISTEED JA ABI

- **Kurk ja hääl:** pärast operatsiooni võib esineda kurguvalu, kipitust või kähedust.
- **Valuravi:** lubatud on paratsetamooli või ibuprofeeni sisaldavad ravimid (siirup, tabletid või ravimküünlad). Aspiriini kasutamine on keelatud verejooksu riski tõttu.

8. LOKAALSED REAKTSIOONID SÜSTEKOHAL

- **Nahk ja veresooneid:** veenikanüüli piirkonnas võib esineda ebamugavust, turset või sinikat.
- **Põhjused ja kestus:** lastel on see sageli seotud veresoonte haprusega. Tavaliselt möödub 5–7 päeva jooksul iseenesest. Vajadusel võib kasutada valuvaigisteid.

9. VALURAVI JA TOITUMINE

- **Valuravi:** vajadusel võib kasutada paratsetamooli või ibuprofeeni (annus vastavalt vanusele ja kehakaalule).
- **Toitumine esimestel päevadel:** 3–4 päeva jooksul ainult pehme, toasoe toit (püreed, jogurt, püreesupid, pudrud).

Vältida tuleb:

- gaseeritud jooke ja happelisi mahlu;
- kõva tekstuuri toite (koorikleib, kuivikud, krõpsud, toored köögiviljad);
- kuuma, haput, vürtsikat ja väga magusat toitu.
- Toitumise korraldus: esimene söögikord kodus on lubatud alles pärast neelamisrefleksi täielikku taastumist (tavaliselt 1–2 tundi pärast ärkamist).

ANESTEESIA RISKID

On olemas oht hammaste kahjustuseks instrumentide tõttu. Väga harva võivad tekkida närvikahjustused (keha fikseerimise tõttu) või nn ärkveloleku efekt (teadvus ilma liikumisvõimaluseta).

Kinnitan, et olen täielikult tutvunud käesoleva teabelehe sisuga. Mõistan planeeritava protseduuri olemust ning olen saanud vastused kõigile küsimustele.

Patsiendi nimi: _____ Patsiendi isikukood: _____

Seadusliku esindaja nimi: _____ Seadusliku esindaja isikukood: _____

Seadusliku esindaja allkiri: _____ Kuupäev: _____